

Утвърждавам:.
Директор: Ралица Кирилова

ПРАВИЛНИК
ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗДРАВОСЛОВНИ И
БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ,
ОБУЧЕНИЕ И ТРУД В 18. СУ „УИЛЯМ ГЛАДСТОН“
за учебната 2026/2027 година

Приет с Протокол № РД-04-17/11.09.2026 г. на Педагогически съвет и влиза в сила
от 15.09.2026 г.

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С настоящия правилник се определят основните изисквания, правила и отговорности за осигуряване на здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд в 18. СУ „Уилям Гладстон“.

(2) Правилникът има за цел:

1. опазване живота и здравето на учениците, работниците, служителите и всички лица, пребиваващи на територията на училището;
2. предотвратяване на инциденти, трудови злополуки и професионални рискове;
3. създаване на безопасна образователна и работна среда;
4. определяне на основните права, задължения и отговорности на участниците в образователния и трудовия процес;
5. създаване на организация за действия при аварии, пожари, бедствия и други извънредни ситуации.

Чл. 2. (1) Правилникът се прилага на територията на училището, в училищния двор, спортните площадки, учебните кабинети, лабораториите, административните и обслужващите помещения, както и при дейности, организирани от училището извън неговата територия.

(2) Изискванията на правилника са задължителни за:

1. учениците;
2. педагогическите специалисти;
3. непедagogическия персонал;
4. лицата, работещи по граждански договори или на друго правно основание;
5. външните лица, доколкото пребивават на територията на училището или участват в организирани от него дейности.

Чл. 3. Дейностите по осигуряване на здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд се организират в съответствие с действащото законодателство, включително:

1. Кодекса на труда;
2. Закона за здравословни и безопасни условия на труд;
3. Закона за предучилищното и училищното образование;
4. Закона за здравето;
5. Закона за защита при бедствия;
6. Закона за Министерството на вътрешните работи;

7. нормативните актове относно пожарната безопасност;
8. нормативните актове относно организацията на дейностите в училищното образование;
9. нормативните актове относно инструктажите и обученията по безопасност и здраве при работа;
10. приложимите здравни норми и изисквания.

Чл. 4. Правилникът се прилага съвместно с:

1. Правилника за дейността на училището;
2. правилата за пропускателния режим;
3. плана за защита при бедствия;
4. правилата и инструкциите за пожарна безопасност;
5. плана за евакуация;
6. инструкциите за безопасна работа в специализираните кабинети и помещения;
7. оценката на риска;
8. заповедите на директора относно безопасността и здравето при работа;
9. други вътрешни актове, свързани с безопасността.

ГЛАВА ВТОРА

ОРГАНИЗАЦИЯ И ОТГОВОРНОСТИ

Чл. 5. Директор

(1) Директорът организира, ръководи и контролира дейностите по осигуряване на здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

(2) Директорът:

1. предприема необходимите мерки за предотвратяване и ограничаване на рисковете;
2. организира извършването и актуализирането на оценката на риска;
3. определя със заповед длъжностните лица с функции по безопасност и здраве при работа;
4. организира инструктажите и обученията;
5. осигурява необходимите средства за колективна и лична защита;
6. осигурява организация за пожарна безопасност и действия при бедствия и аварии;

7. организира проверки на сградата, съоръженията, спортните уреди, електрическите инсталации и другото оборудване съобразно нормативно установените срокове;
8. предприема мерки за отстраняване на установени неизправности и опасности;
9. не допуска използването на помещения, съоръжения и оборудване, създаващи опасност за живота и здравето;
10. осигурява взаимодействие със службата по трудова медицина и компетентните органи.

Чл. 6. Директорът определя със заповед едно или повече длъжностни лица, които подпомагат организацията и изпълнението на дейностите по безопасност и здраве при работа, съобразно характера на дейността, броя на работещите и установените рискове.

Чл. 7. Педагогически специалисти

Педагогическите специалисти са длъжни:

1. да създават безопасна организация на образователния процес;
2. да запознават учениците с правилата за безопасно поведение;
3. да провеждат инструктаж на учениците преди дейности, при които съществува повишен риск;
4. да контролират спазването на правилата за безопасност по време на учебните занятия и организираните от училището дейности;
5. да не допускат използване на неисправни уреди, съоръжения и учебно-технически средства;
6. незабавно да уведомяват директора или определено от него длъжностно лице за установена опасност, повреда или инцидент;
7. при инцидент да предприемат действия за защита на учениците и своевременно да потърсят необходимата медицинска или друга специализирана помощ;
8. при евакуация да организират извеждането на учениците съгласно утвърдените планове.

Чл. 8. Класни ръководители

Класните ръководители:

1. запознават учениците с основните правила за безопасност в началото на учебната година;
2. запознават учениците с правилата за евакуация и действия при бедствия и аварии;
3. провеждат или организират необходимите инструктажи при дейности извън училището;
4. съдействат за формиране на култура за безопасно поведение;

- уведомяват ръководството за установени обстоятелства, които могат да застрашат здравето и безопасността на учениците.

Чл. 9. Непедагогически персонал

Работниците и служителите са длъжни:

- да спазват правилата за безопасност и здраве при работа;
- да изпълняват само работа, за която са инструктирани и за която притежават необходимата правоспособност, когато такава се изисква;
- да използват предоставените лични предпазни средства и работно облекло;
- да поддържат работните си места в състояние, което не създава риск;
- незабавно да уведомяват за неизправности, аварии или опасности;
- да не отстраняват или променят предпазни устройства и защитни съоръжения;
- да не употребяват алкохол, наркотични или други упойващи вещества по време на работа;
- да участват в предвидените обучения и инструктажи;
- да спазват установените правила за пожарна безопасност и евакуация.

Чл. 10. Ученици

Учениците са длъжни:

- да спазват настоящия правилник и указанията на учителите и другите служители;
- да използват учебното оборудване и съоръженията само по предназначение и след разрешение на учител;
- да не предприемат действия, които могат да застрашат тяхното здраве или здравето на други лица;
- да не използват самоволно електрически, лабораторни, спортни и други съоръжения;
- да не повреждат предпазни устройства, пожарогасители, знаци и евакуационни означения;
- незабавно да уведомяват учител или друг служител при установена опасност или възникнал инцидент;
- да спазват правилата за движение и безопасност при организирано придвижване извън училището.

ГЛАВА ТРЕТА

БЕЗОПАСНОСТ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

Чл. 11. Училищните помещения, работните места, оборудването и съоръженията се поддържат в състояние, което осигурява безопасното им използване.

Чл. 12. Не се допуска използването на:

1. неизправни електрически уреди;
2. повредени мебели и оборудване;
3. небезопасни спортни съоръжения;
4. съоръжения с нарушена конструктивна цялост;
5. материали и вещества без необходимата информация за безопасна употреба.

Чл. 13. При установяване на непосредствена опасност достъпът до съответното помещение, съоръжение или зона се ограничава до отстраняване на опасността.

Чл. 14. Електрическите инсталации, съоръжения и технически средства се поддържат, проверяват и ремонтират от лица с необходимата квалификация и правоспособност, когато такава се изисква.

Забраняват се самоволни манипулации по електрическата мрежа, електрическите табла, контакти и електрически съоръжения.

Чл. 15. Евакуационните пътища и изходи се поддържат постоянно свободни и достъпни. Не се допуска поставяне на предмети, мебели или материали, които могат да затруднят евакуацията.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

БЕЗОПАСНОСТ ПРИ ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

Чл. 16. Учебният процес се организира при спазване на действащите изисквания за безопасност, здраве, осветление, микроклимат, хигиена и организация на учебното време.

Чл. 17. В специализираните кабинети и лаборатории се утвърждават инструкции за безопасна работа, съобразени със спецификата на помещението, оборудването, използваните материали и установените рискове.

Чл. 18. Кабинети по природни науки

- (1) Практически и лабораторни дейности се извършват само под ръководството и контрола на учител.
- (2) Учениците се инструктират предварително за безопасната работа.
- (3) Химичните агенти се съхраняват и използват съобразно правилата за безопасност и предоставената информация за опасностите.
- (4) Не се допуска използването на вещества в съдове без обозначение.

Чл. 19. Компютърни кабинети и дигитални пространства

- (1) Учениците използват компютърната и техническата инфраструктура само по предназначение и съобразно указанията на учителя.
- (2) Не се допуска самоволно включване, изключване или преместване на техническо оборудване, когато това може да създаде опасност.
- (3) При установена техническа неизправност оборудването не се използва до отстраняването ѝ.

ГЛАВА ПЕТА

ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ, СПОРТ И ДЕЙНОСТИ НА ОТКРИТО

Чл. 20. Занятията по физическо възпитание и спорт се провеждат при организация, която съответства на възрастта и физическите възможности на учениците, характера на упражненията и състоянието на спортната база.

Чл. 21. (1) Преди използване на спортните съоръжения учителят извършва визуална проверка за видими неизправности.

(2) Не се използват съоръжения и пособия при наличие на повреда или съмнение относно безопасността им.

(3) Спортните уреди се използват само с разрешението и под контрола на учителя.

Чл. 22. Учениците са длъжни:

1. да спазват указанията на учителя;
2. да използват подходящо спортно облекло и обувки;
3. да не използват предмети и аксесоари, които могат да създадат опасност при изпълнение на упражненията;
4. да не използват спортни съоръжения без разрешение;
5. незабавно да съобщават за повредено оборудване или възникнала травма.

ГЛАВА ШЕСТА

ДЕЙНОСТИ И ПЪТУВАНИЯ ИЗВЪН УЧИЛИЩЕТО

Чл. 23. Дейности извън територията на училището се организират при условия и по ред, установени в действащото законодателство и вътрешните правила на училището.

Чл. 24. Преди организирана дейност извън училището:

1. се определят ръководител и необходимите придружаващи лица;
2. учениците се инструктират за безопасно поведение;
3. определят се маршрутът, организацията на придвижването и действията при извънредна ситуация;

4. осигуряват се необходимите документи и информираност на родителите съобразно вида на дейността;
5. отчитат се конкретните рискове и индивидуалните потребности на участващите ученици.

Чл. 25. Ученическите туристически пътувания се организират при спазване на специалната нормативна уредба за детските и ученическите туристически пътувания и Наредба № 10 от 1 септември 2016 г. за организация на дейностите в училищното образование.

Чл. 26. Когато училището организира пътуване на ученици, което не попада в режима на туристическите пътувания по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма, но се осъществява чрез случаен превоз или превоз за собствена сметка, директорът предприема действията по уведомяване на съответните компетентни органи съгласно чл. 15б от Наредба № 10 от 1 септември 2016 г. Уведомяването се извършва не по-късно от 24 часа преди началото на пътуването.

ГЛАВА СЕДМА

ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ЕВАКУАЦИЯ

Чл. 27. Организацията на пожарната безопасност в училището се осъществява в съответствие с Наредба № 81213-647 от 1 октомври 2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите и останалите приложими нормативни изисквания. Наредбата е изменена през 2025 г. и възлага на ръководителите на обектите отговорност за организацията и контрола на пожарната безопасност.

Чл. 28. Директорът определя със заповед длъжностно лице или лица, които създават организация и осъществяват контрол за спазване на правилата и нормите за пожарна безопасност в рамките на възложените им функции.

Чл. 29. На територията на училището:

1. евакуационните изходи и пътища се поддържат свободни;
2. пожарогасителите, пожарните кранове и другите средства за пожарна безопасност се поддържат в изправност и не се използват за други цели;
3. не се допуска блокиране или закриване на обозначенията за евакуация;
4. не се допуска използване на открит огън извън изрично разрешените случаи и без необходимите мерки за безопасност;
5. леснозапалими и други опасни материали се съхраняват само на определените за това места;
6. неизправните електрически уреди не се използват.

Чл. 30. При пожар или друг случай, налагащ евакуация:

1. незабавно се подава сигнал съобразно установената организация;
2. при необходимост се уведомява единният европейски номер **112**;

3. учениците се извеждат организирано по определените евакуационни маршрути;
4. не се допуска паника и самоволно връщане в сградата;
5. след достигане до определеното безопасно място се извършва проверка на присъстващите;
6. връщането в сградата се допуска след отпадане на опасността и съобразно указанията на компетентните органи.

ГЛАВА ОСМА

ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ, АВАРИИ И ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ

Чл. 31. Действията при земетресение, пожар, авария, заплаха или друго бедствие се организират съобразно плана за защита при бедствия и утвърдените процедури за действие и евакуация.

Чл. 32. Персоналът и учениците се запознават с приложимите правила за действия при извънредни ситуации.

Чл. 33. Провеждат се практически занятия и тренировки за евакуация съобразно действащите нормативни изисквания и утвърдената организация в училището.

ГЛАВА ДЕВЕТА

ИНСТРУКТАЖ И ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА

Чл. 34. Инструктажите и обученията на работниците и служителите се организират по реда на Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г., като се отчитат спецификата на работата, опасностите и резултатите от оценката на риска.

Чл. 35. Директорът писмено определя:

1. видовете обучения и инструктажи;
2. лицата, които подлежат на обучение и/или инструктаж;
3. програмите;
4. лицата, които ги провеждат.

Чл. 36. Не се допуска до работа работник или служител, който не е инструктиран или не притежава необходимите знания, умения или правоспособност за съответната дейност.

Чл. 37. (1) Инструктажите могат да бъдат провеждани присъствено или дистанционно при условията на действащата нормативна уредба.

(2) Проведените инструктажи се документират по нормативно установения ред в книги за инструктаж или чрез електронни документи, когато са изпълнени нормативните изисквания за това. Тези възможности са въведени с измененията на Наредба № РД-07-2, действащи от 2024 г.

Чл. 38. Инструктажите на учениците се организират съобразно характера на учебните занятия, извънучилищните дейности и конкретните рискове, като се документират по определения от директора ред.

ГЛАВА ДЕСЕТА

РАБОТНО ОБЛЕКЛО И ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА

Чл. 39. На работещите, за които оценката на риска и нормативните изисквания налагат това, се предоставят подходящи лични предпазни средства и/или работно облекло.

Чл. 40. Работещите са длъжни:

1. да използват предоставените средства по предназначение;
2. да спазват правилата за тяхното съхранение и използване;
3. да уведомяват при повреда или негодност.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ДЕЙСТВИЯ ПРИ ИНЦИДЕНТИ И ПЪРВА ПОМОЩ

Чл. 41. При инцидент или внезапно влошаване на здравословното състояние на ученик или служител:

1. незабавно се преустановява дейността, когато продължаването ѝ създава опасност;
2. обезопасява се мястото на инцидента;
3. уведомява се медицинският специалист в училището;
4. при необходимост се подава сигнал на телефон **112**;
5. уведомява се директорът или определено от него длъжностно лице;
6. при инцидент с ученик своевременно се уведомява родителят/настойникът;
7. оказва се първа помощ в рамките на компетентността и проведеното обучение;
8. запазва се мястото на инцидента, когато това е необходимо за установяване на причините и не създава допълнителна опасност.

Чл. 42. Лекарствени продукти и медицински интервенции се прилагат само от лица и при условията, определени от действащото законодателство.

ГЛАВА ДВНАДЕСЕТА

ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 43. При трудова злополука пострадалият, непосредственият му ръководител или свидетел на злополуката незабавно уведомява директора или оправомощено от него длъжностно лице.

Чл. 44. Директорът организира установяването на обстоятелствата, разследването, регистрирането и декларирането на трудовите злоупотреки по нормативно установения ред.

Когато обстоятелствата дават основание да се предполага, че злоуполуката е трудова, съответното задължено лице подава декларация до компетентното териториално поделение на НОИ **в срок три работни дни от узнаването** за нейното настъпване.

Чл. 45. За всяка злоупотрека се анализират причините и при необходимост се предприемат допълнителни организационни, технически или други превантивни мерки.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

ПРОПУСКАТЕЛЕН РЕЖИМ И ВЪНШНИ ЛИЦА

Чл. 46. Достъпът на външни лица до училището се осъществява съгласно утвърдените правила за пропускателен режим.

Чл. 47. Външните лица са длъжни:

1. да спазват установения пропускателен режим;
2. да изпълняват указанията на служителите във връзка със сигурността и безопасността;
3. да не влизат в помещения с ограничен достъп без разрешение;
4. при евакуация или извънредна ситуация да изпълняват разпорежданията на определените длъжностни лица.

Чл. 48. При установяване на съмнителен предмет, поведение или обстоятелство, създаващо потенциална опасност, служителят незабавно уведомява директора или определеното длъжностно лице, а при необходимост се уведомяват компетентните органи.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

ОСНОВНИ ЗАБРАНИ

Чл. 49. На територията на училището не се допуска:

1. тютюнопушене и употреба на изделия и вещества в нарушение на действащото законодателство;
2. внасяне и употреба на алкохол, наркотични вещества и други вещества, създаващи опасност за здравето;
3. внасяне и използване на оръжия, пиротехнически изделия и други опасни предмети, освен в предвидените от закона случаи;
4. палене на огън извън нормативно допустимите случаи;
5. самоволно използване или ремонт на електрически и технически съоръжения;

6. повреждане или неправомерно използване на пожарогасители, пожарни кранове и средства за защита;
7. блокиране на евакуационни пътища и изходи;
8. действия, застрашаващи живота или здравето на ученици, служители или други лица;
9. използване на неизправни съоръжения, оборудване и електрически уреди;
10. хвърляне на предмети от прозорци, качване на первази, парапети и други действия, създаващи опасност от падане;
11. тичане, блъскане и действия по стълбища и коридори, които създават непосредствен риск от инцидент.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

КОНТРОЛ И ОТГОВОРНОСТ

Чл. 50. Контролът по спазването на настоящия правилник се осъществява от директора и определените от него длъжностни лица в рамките на техните функции и правомощия.

Чл. 51. Всеки работник или служител има задължение незабавно да съобщава за установена опасност, неизправност или нарушение, което може да застраши живота и здравето на хората.

Чл. 52. При сериозна и непосредствена опасност за живота и здравето се предприемат незабавни действия за преустановяване на опасната дейност, ограничаване на достъпа и защита на изложените на риск лица.

Чл. 53. За нарушения на настоящия правилник се носи отговорност съобразно действащото законодателство, Правилника за дейността на училището, длъжностните характеристики и приложимите вътрешни актове.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на настоящия правилник:

1. **„здравословни и безопасни условия на труд“** са условията, които не водят до професионални заболявания и злополуки и създават предпоставка за пълно физическо, психическо и социално благополучие на работещите;
2. **„опасност“** е източник или ситуация с потенциал за причиняване на вреда;
3. **„риск“** е вероятността за настъпване на вреда при определени условия;
4. **„работещ“** включва работниците и служителите и другите лица в приложното поле на нормативните актове по ЗБУТ;
5. **„работодател“** за целите на прилагането на правилата по ЗБУТ е училището, представлявано от директора, съобразно приложимото законодателство.

§ 2. Конкретните задължения на длъжностните лица по безопасност и здраве при работа, пожарна безопасност, евакуация, защита при бедствия и други специализирани дейности се определят със заповед на директора и/или в длъжностните им характеристики.

§ 3. За специализираните кабинети, лаборатории, физкултурни салони, спортни площадки, технически помещения и други места с характерни рискове се разработват отделни инструкции за безопасна работа.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. Настоящият правилник е разработен в съответствие с действащата нормативна уредба и вътрешната организация на 18. СУ „Уилям Гладстон“.

§ 5. Правилникът се актуализира:

1. при изменение на нормативната уредба;
2. при промяна на организацията на работа;
3. при въвеждане на ново оборудване, съоръжения, технологии или химични агенти;
4. при установяване на нови или изменени рискове;
5. след инцидент или злополука, когато анализът налага промяна на мерките за безопасност;
6. при други обстоятелства, които налагат актуализиране на установените правила.

§ 6. С правилника се запознават педагогическите специалисти и непедagogическият персонал по ред, определен от директора.

Учениците се запознават с приложимите за тях правила за безопасност по подходящ начин, съобразен с възрастта им.

§ 7. Неразделна част от организацията за прилагане на настоящия правилник са утвърдените планове, инструкции и заповеди в областта на безопасността и здравето при работа, пожарната безопасност и защитата при бедствия.